

Sygn. akt I 1S 5/19

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Koninie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Iwona Złoty – sprawozdawca

Sędziowie: SSO Iwona Przyłębska- Grzybowska

SSO Aleksandra Bolczyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 21 maja 2019 r.

sprawy z powództwa I. J.

przeciwko R. K.

o zapłatę

na skutek skargi pozwanego na przewlekłość postępowania Sądu Rejonowego w Koninie w sprawie sygn. akt(...)

postanawia:

1. stwierdzić, że w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w K. w sprawie o sygn.akt(...) nastąpiła przewlekłość postępowania ,
2. zasądzić od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Koninie na rzecz pozwanego R. K. kwotę 2.000 (dwa tysiące) złotych,
3. oddalić skargę w pozostałej części,
4. zwrócić skarżącemu opłatę od skargi w kwocie 200 zł.

A. B. I. I. P.-G.

UZASADNIENIE

Pozwany R. K. wniósł o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Koninie w sprawie (...) nastąpiła przewlekłość postępowania, zasądzenie na rzecz pozwanego od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Koninie kwoty 10.000 zł oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego kosztów postępowania , w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi skarżący wskazał, że w dniu 10 listopada 2016r. do Sądu Rejonowego w Koninie wpłynął pozew I. J. przeciwko niemu o zapłatę. Po uzupełnieniu braków pozwu i złożeniu odpowiedzi na pozew , wyznaczono terminy rozpraw na dzień 15 marca 2017r. , 17 maja 2017r. i 12 lipca 2017r. Kolejna rozprawa odbyła się w dniu 7 grudnia 2017r. przed Sądem Rejonowym w Żyrardowie . Następnie wyznaczono termin rozprawy na dzień 23 marca 2018r. W dniu

15 maja 2018r. Sąd wydał postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego, zgodnie z wnioskiem stron. Do dnia 18 stycznia 2019r. przedłużono biegłemu termin do wykonania opinii.

Skarżący podniósł, że akta znajdowały się u biegłego przez okres 8 miesięcy. Biegły w tym czasie nie podjął żadnej czynności i nie został także ponaglony przez Sąd.

W skardze podkreślono, że sprawa tocząca się przed Sądem Rejonowym w Koninie nie jest skomplikowana i dotyczy roszczenia pieniężnego. Powódka żąda od pozwanego zapłaty odsetek, które wobec znaczącego opóźnienia w rozpoznaniu przekroczą niedługo dochodzoną należność główną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga pozwanego okazała się uzasadniona.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 roku, Nr 179, poz. 1843 ze zm.) strona może domagać się stwierdzenia, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, sąd rozpoznający skargę na przewlekłość toczącego się postępowania powinien w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd

w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych

w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Zachowanie zasady rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie powinno oceniać się na podstawie czasu załatwienia sprawy liczonego od momentu wszczęcia postępowania przed sądem na skutek wniosku zainteresowanego podmiotu, aż do momentu ostatecznego zakończenia postępowania. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ugruntowany jest pogląd, że gwarancjami konwencyjnymi objęte jest całe postępowanie w sprawie, od momentu podjęcia w nim czynności wstępnych, aż do wykonania wydanego w sprawie orzeczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie tak rozumiana przewlekłość postępowania nastąpiła.

Analiza akt sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym

w K. o sygn. (...) wskazuje, że pozew I. J. przeciwko R. K. o zapłatę kwoty 6.281 zł wpłynął do Sądu Rejonowego w Koninie w dniu

10 października 2016r. Po uzupełnieniu braków pozwu, w dniu

24 stycznia 2017r. wyznaczono termin rozprawy na dzień

15 marca 2017r. Podczas rozprawy przesłuchano świadków

a następnie w celu przesłuchania dalszych świadków odroczono termin rozprawy na dzień 17 maja 2017r.

Postępowanie dowodowe było kontynuowane w trakcie kolejnej rozprawy w dniu 12 lipca 2017r. a następnie przed Sądem Rejonowym w Żyrardowie w dniu

7 grudnia 2017r. w drodze pomocy prawnej przesłuchano świadka. W dniu 23 marca 2018r. odbyła się rozprawa, podczas której Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania stron i udzielił pełnomocnikom stron terminu 14 dni w

celu zgłoszenia wszelkich wniosków dowodowych. W dniu 15 maja 2018r. Sąd postanowił przeprowadzić dowód z opinii biegłego z dziedziny techniki samochodowej i po uiszczeniu zaliczki przez pozwanego na poczet kosztów opinii biegłego, w dniu 6 lipca 2018r. zarządziło przesłanie akt biegłemu, zakreślając trzymiesięczny termin na sporządzenie opinii. W dniu

16 listopada 2018r. do Sądu Rejonowego wpłynął wniosek biegłego o przedłużenie terminu do wykonania opinii do dnia

15 grudnia 2018r. Powyższy wniosek został uwzględniony zarządzeniem z dnia 4 grudnia 2018r. Kolejny wniosek biegłego o przedłużenie terminu do sporządzenia opinii do dnia 18 stycznia 2019r., został również zaakceptowany.

W dniu 7 lutego 2018r. pozwany złożył wniosek o wyłączenie biegłego, który to wniosek został przez Sąd Rejonowy w K. oddalony postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2019r., jednocześnie Sąd zobowiązał biegłego do pilnego przesłania akt do Sądu Okręgowego w Koninie z uwagi na wniesienie przez pozwanego skargi na przewlekłość postępowania. Biegły zwrócił akta wraz z opinią w dniu 17 maja 2019r.

W świetle przedstawionych okoliczności należy przyjąć, że w sprawie, w której wniesiono skargę, wystąpiła przewlekłość postępowania.

Skarżący sformułował w skardze konkretny zarzut wobec organu sądowego, prowadzącego postępowanie cywilne, który sprowadza się do braku podejmowania czynności w sprawie po wydaniu postanowienia w przedmiocie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego.

Analiza akt sprawy potwierdza stanowisko skarżącego. Wskazać bowiem trzeba, że od 15 maja 2018r. tj. od daty wydania postanowienia dowodowego i przesłania akt biegłemu

w dniu 17 lipca 2018r. trwała beczynność postępowania sądowego. Na dzień złożenia skargi beczynność trwała według skarżącego 8 miesięcy. Dopiero w toku postępowania skargowego w dniu 17 maja 2019r., na skutek interwencji Sądu II instancji, biegły zwrócił akta.

W doktrynie wskazuje się, że czynności podjęte przez sąd w związku z dopuszczeniem dowodu z opinii biegłego mogą przyczynić się albo doprowadzić do przewlekłości postępowania. Przyjmuje się, że sytuacją taką może być brak czuwania nad terminowością sporządzenia opinii przez biegłego (O.M. Piaskowska, (w:) Przewlekłość postępowania w sprawach cywilnych, red. O.M. Piaskowska, K. Sadowski, LEX 2016). Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, bierność sądu

w zakresie nadzoru nad biegłym niewątpliwie może prowadzić do przewlekłości postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 4 lutego 2010 r., (...)/1/10). Takie też stanowisko jest także przyjmowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wskazującego, że opieszałość postępowania sądowego spowodowana przedłużającym się terminem wydawania przez biegłego opinii nie jest okolicznością wyłączającą stwierdzenie przewlekłości postępowania. Praca biegłych

w kontekście postępowania sądowego jest bowiem nadzorowana przez sędziego, który pozostaje odpowiedzialny za przygotowanie i szybkość postępowania (wyrok (...) z dnia 14 października 2003 r., sprawa M. przeciwko Polsce, nr (...)).

W przedmiotowej sprawie Sąd przedłużał dwukrotnie termin biegłemu do sporządzenia opinii a wobec braku reakcji biegłego i upływu terminu zakreślonego do zwrotu akt, nie podjął środków dyscyplinujących biegłego.

Powyższe wskazuje, iż zostało naruszone prawo strony do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy, co z kolei prowadzi do stwierdzenia przewlekłości postępowania w rozumieniu art. 2 cyt. powołanej wyżej ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku. Ponieważ w takiej sytuacji obligatoryjne jest zasądzenie określonej sumy pieniężnej

w wysokości od 2.000 zł do 20.000 zł, Sąd po rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy zasądził od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Koninie na rzecz skarżącego kwotę 2.000 zł, oddalając żądanie skargi ponad tą kwotę.

Z przepisu art. 12 ust.4 ustawy wynika , iż wysokość sumy pieniężnej, wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania.

Podkreślenia wymaga, że przyznanie odpowiedniej sumy pieniężnej stanowi sankcję dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensatę dla skarżącego za krzywdę moralną spowodowaną przewlekłością postępowania. Następuje w wysokości proporcjonalnej do wielkości zwłoki, jej przyczyn oraz dotkliwości dla skarżącego. Odpowiednia suma pieniężna pełni rolę swoistego zadośćuczynienia za stres i frustrację, spowodowane przewlekłością postępowania sądowego (postanow. Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2016 r., (...) 53/15, LEX nr 2032325; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2015r., (...) (...)

Określając wysokość sumy pieniężnej z tytułu przewlekłości postępowania, Sąd miał zatem na uwadze czas trwania procesu, charakter sprawy, w której nastąpiła przewlekłość oraz jej znaczenie dla skarżącego, któremu suma ta ma wynagrodzić niewymierne szkody związane z niewłaściwym wykonywaniem prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Ponieważ w przedmiotowej sprawie kwota do zapłaty , której domaga się powódka od pozwanego wynosi 6.281zł zł , Sąd uznał ,że wyżej wskazane okoliczności nie uzasadniają przyznania wyższej sumy z tytułu stwierdzonej przewlekłości.

Dodatkowo wskazać należy ,iż jako nieprzekonywującą Sąd uznał argumentację skargi by na skutek stwierdzonej w sprawie przewlekłości postępowania przed Sądem Rejonowym , którą sam skarżący określał na okres 8 miesięcy , strona pozwana poniosła szkodę stanowiącą wartość odsetek od kwoty dochodzonej przez powódkę przez okres trwającego w sprawie postępowania. Wykazywana przez niego postać szkody ma postać wyłącznie hipotetyczną. Przede wszystkim jednak owe hipotetyczne zobowiązanie odsetkowe które powstałoby z powodu nieuiszczenia niewykonania zobowiązania przez skarżącego,

w nieprzekonywujący sposób przerzuca skarżący na Skarb Państwa jak gdyby –do czego nie ma podstawy – postępowanie sądowe zwalniało zobowiązanego z obowiązku spełnienia jego zobowiązania (por. postanowienie Sądu najwyższego z dnia 4 lutego 2010r. , (...) 1/10).

Na podstawie art. 17 ust. 3 cyt. ustawy Sąd nakazał zwrócić skarżącemu opłatę od skargi.

A. B. I. I. P.-G.

Sygn.akt I 1 S 5/19

ZARZĄDZENIE

- 1) Odnotować i zakreślić ,
- 2) odpis postanowienia doręczyć :
 - skarżącemu R. K. ,
 - Prezesowi Sądu Rejonowego w Koninie ,
 - P. Sądu Okręgowego w Koninie ,
- 3) zwrócić skarżącemu opłatę od skargi w kwocie 200 zł ,
- 4) zwrócić Sądowi Rejonowemu w Koninie akta o sygn. I (...)
- 5) akta odłożyć .

K. , dnia 21 maja 2019r.